ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

আবেদনকাৰীঃ

জগদগুৰু গুৰুশিদ্দাস্বামী

বনাম

উত্তৰদাতা

দক্ষিণা মহাৰাষ্ট্ৰ দিগম্বৰজৈন সভা।

বিচাৰৰ তাৰিখঃ

১৪/১০/১৯৫৩

বিচাৰপীঠ

মুখাৰ্জী, বি কে

বিচাৰপীঠ

মুখাৰ্জী বি কে

মহাজন, মেহৰ চান্দ

জগন্নাধাদাস, বি।

উদ্ধৃতি

১৯৫৩ এ আই আৰ ৫১৪ ১৯৫৪ এছ চি আৰ ২৩৫

আইনঃ

ধৰ্ম দান - মঠৰ মুৰব্বীয়ে প্ৰদান কৰা স্থায়ী পট্টা আৰু পৰৱৰ্তী সময়ত পট্টাধাৰীয়ে উপহাৰৰ জৰিয়তে হস্তান্তৰ কৰা স্থায়ী পট্টা জড়িত হৈ আছে। পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে পৰৱৰ্তী মুৰব্বীয়ে পুনৰ দখল লাভ কৰিবলৈ এটা ডিক্ৰী

লাভ কৰে - প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে এই ডিক্ৰী দান দিয়াজনৰ বাবে বাধ্যতামূলক নেকি? দাতাৰ বিৰুদ্ধে দাখিল কৰা নতুন গোচৰ - ইয়াৰ ৰক্ষণাবেক্ষণযোগ্যতাৰ লগতে তামাদি আইন (১৯০৮ চনৰ নবম), বিশেষকৈ ধাৰা ১০-এ আৰু অনুচ্ছেদ ১৩৪-বি, "গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনা"ৰ সংজ্ঞাৰ বিষয়ে বিবেচনা কৰা হৈছে। (১) [১৯১১] ১. অধ্যায় ৯২ পৃষ্ঠা ৯৮,

শীৰ্ষ টোকা

১৮৮৭ চনত এটা মঠৰ মুৰব্বীয়ে মঠৰ সম্পত্তি স্থায়ী লীজত দিয়ে। ১৯১০ চনত পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীয়ে সুদৰ ভিত্তিত জৈন সভালৈ এখন বিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ বাবে এই সম্পত্তি এই চৰ্তসাপেক্ষে লীজত দিয়ে যে যদি বিদ্যালয়খন সেই স্থানৰ পৰা আঁতৰাই নিয়া হয় বা বিদ্যালয়খন নোহোৱা হৈ যায়, তেন্তে সেই স্থান দাতাক ঘূৰাই দিব লাগিব। ১৯২৫ চনত বাদীয়ে মঠৰ মুৰব্বীৰ আসন গ্ৰহণ কৰে আৰু ১৯৩২ চনত পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলক উচ্ছেদ কৰাৰ বাবে গোচৰ ৰুজু কৰে। এই দাবীৰ ভিত্তি আছিল যে পট্টাখন মঠৰ ওপৰত আইনগতভাৱে বাধ্যতামূলক নহয়। এই গোচৰৰ ফলত বাদীয়ে দখলৰ অনুমতি দিয়া ডিক্ৰী লাভ কৰে। অৱশ্যে জৈন সভাক কাৰ্যকৰীভাৱে মোকৰ্দমাৰ পক্ষভুক্ত কৰা হোৱা নাছিল আৰু ইয়াৰ পৰা বৰ্খাস্ত কৰা হৈছিল। ১৯৪৩ চনত আপীলকাৰীয়ে দখলীৰ বাবে জৈন সভাৰ বিৰুদ্ধে গোচৰ ৰুজু কৰিছিল। অন্যান্য বিষয়ৰ লগতে তেওঁৰ হৈ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল যে পূৰ্বৰ মোকৰ্দমাত প্ৰতিবাদকাৰীসকলৰ অধীনত উপ-পাৰপত্ৰধাৰী হিচাপে জৈন সভা তাত প্ৰাপ্ত আজ্ঞপ্তিৰ দ্বাৰা বান্ধ খাই আছিলঃ

আদালতে ৰায় দিছিল যে:

(১) পট্টাধাৰীৰ বিৰুদ্ধে মালিকে লাভ কৰা দখলৰ ডিক্ৰীৰ দ্বাৰা সহ-পট্টাধাৰী আইনীভাৱে বান্ধ খাব বুলি আইনী নীতিটো এই গোচৰত দুটা কাৰণত প্ৰযোজ্য নাছিল:

(ক) ১৯৩২ চনত দাখিল কৰা গোচৰটো কোনো মালিকে তেওঁলোকৰ পট্টাধাৰীক উচ্ছেদ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰা নাছিল; বৰঞ্চ, পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলক

বহিষ্কাৰ কৰিবলৈ মালিকীস্বত্বৰ অধিকাৰ স্থাপনৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হৈছিল, তেওঁলোকক বেদখলকাৰী বুলি যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল।

(খ) মাটিবোৰ সভালৈ (ধৰ্মীয় প্ৰতিষ্ঠান) উপ-পট্টা হিচাপে হস্তান্তৰ কৰা হোৱা নাছিল বৰঞ্চ উপহাৰ হিচাপেহে হস্তান্তৰ কৰা হৈছিল।

(২) আদালতে ৰায় দিয়ে যে মোকৰ্দমা তামাদি আইনৰ দফা ১০-ৰ দ্বাৰা সংৰক্ষণ কৰা হোৱা নাছিল। কাৰণ লীজ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনাৰ বাবে কৰা হৈছিল ফলস্বৰূপে, সম্পত্তিটো ট্ৰাষ্টৰ সম্পত্তি বুলি জানিও প্ৰতিবাদকাৰীক এনে গোচৰ তৰাৰ বাবে বিধিগত সময়সীমাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বাধা দিব পৰা নগ’ল।

মন কৰিবলগীয়া যে আইনীভাৱে "গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনা"ৰ অৰ্থ "পৰ্যাপ্ত বিবেচনা"ৰ সৈতে একে নহয়।

বিচাৰঃ

দেৱানী আবেদনৰ বিচাৰঃ ১৯৫২ চনৰ দেৱানী আবেদনৰ গোচৰ সংখ্যা ১৮৭।

১৯৪৯ চনৰ ১৯ অক্টোবৰ তাৰিখে বম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ে জাৰি কৰা ৰায় আৰু ডিক্ৰীৰ বিৰুদ্ধে এই আবেদন দাখিল কৰা হৈছে। এই ৰায়দান ১৯৪৫ চনৰ ১৭ ডিচেম্বৰৰ ৰায় আৰু ডিক্ৰীৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা আৰু ১৯৪৬ চনৰ মূল ডিক্ৰী নং ২৭৫ৰ আপীলৰ ফলত হৈছিল, আৰু ১৯৪৪ চনৰ ২১ নং বিশেষ দেৱানী গোচৰৰ শুনানি হুবলীৰ দেৱানী ন্যায়াধীশৰ আদালত(জ্যেষ্ঠ বিভাগ)ত হৈছিল।

আপীলকাৰীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে, ভাৰতৰ মহান্যায়বাদী এম চি চেটালভাড়ে (সহযোগ কৰিছে জে বি দাদাচাঞ্জীয়ে)।

প্ৰতিবাদীৰ হৈ জি আৰ মাধৱী (সহযোগ কৰিছে কে আৰ বেঙেৰীয়ে)

১৯৫৩ চনৰ ১৪ অক্টোবৰ।

ৰায়দান কৰিছে মুখাৰ্জী, জে।

এই আপীলৰ দ্বাৰা ১৯৪৯ চনৰ ১৯ অক্টোবৰৰ বম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ খণ্ড বিচাৰপীঠৰ ৰায়ক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছে। এই উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সিদ্ধান্তই ১৯২৪ চনৰ ২১ নং বিশেষ গোচৰত দিয়া হুবলীৰ দেৱানী ন্যায়াধীশৰ ৰায় আৰু ডিক্ৰীক সমৰ্থন কৰিছিল।

মোকৰ্দমাৰ তথ্যবোৰ এক ক্ষুদ্ৰ পৰিসৰত সীমাৱদ্ধ আৰু এই আপীলৰ সৈতে জড়িত সমগ্ৰ বিতৰ্ক বাদীৰ মোকৰ্দমা তামাদিৰ দ্বাৰা বাধাপ্ৰাপ্ত হৈছে নে নাই সেই বিষয়টোতে কেন্দ্ৰীভূত হৈ আছে। দুয়োখন আদালতে বাদীৰ বিৰুদ্ধে এই বিষয়টোৰ সিদ্ধান্ত লৈছে আৰু তেওঁ আমাৰ আগত আপীল কৰিবলৈ আহিছে।

আমাৰ সন্মুখত উপস্থাপন কৰা যুক্তিসমূহ বুজিবলৈ গোচৰটোৰ মূল তথ্যসমূহ চমুকৈ পৰ্যালোচনা কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। বাদী আপীলকাৰীয়ে ধৰৱাৰ জিলাৰ হুবলী তালুকাত অৱস্থিত মুৰুছাবীৰ্মাথ নামৰ লিংগায়ত মঠৰ আধ্যাত্মিক নেতা বা মঠাধিপতি হিচাপে কাম কৰে। ১৮৮৭ চনৰ ১৩ নৱেম্বৰত এই ধৰ্মীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ তেতিয়াৰ মুৰব্বী গুৰুসিদ্ধস্বামীয়ে মঠৰ মাটিৰ টুকুৰা এটাৰ স্থায়ী পট্টা প্ৰদান কৰে, যিটো আৰ এছ নং ৩৪ৰ অংশ আৰু ৫০ টকাৰ প্ৰাৰম্ভিক বাৰ্ষিক ভাড়াৰ বিনিময়ত প্ৰদান কৰা হয়। প্ৰথম ছবছৰৰ বাবে ৫০ টকা, তাৰ পিছত বছৰি ২৫ টকা। ১৮৯২ চনৰ ১৯ জুনত প্ৰধানাপ্পাই অভিযোগৰ অনুসূচী ১(খ)ত উল্লেখ কৰা পট্টাত লোৱা সম্পত্তিৰ এটা অংশ ভৰমপ্পা নামৰ এজন ব্যক্তিক বিক্ৰী কৰে। ১৮৯৭ চনত গুৰুসিদ্ধস্বামীৰ মৃত্যু হয় আৰু তেওঁৰ পিছত তেওঁৰ শিষ্য গংগাধৰ স্বামীয়ে ৰাজত্ব কৰে। গংগাধৰ স্বামীয়ে তেওঁৰ পূৰ্বপুৰুষে দিয়া স্থায়ী পট্টা প্ৰত্যাখ্যান নকৰি পূৰ্বৰ দৰেই পট্টাধাৰীৰ পৰা ভাড়া গ্ৰহণ কৰি থাকিল।। ১৯০৫ চনৰ এপ্ৰিল মাহত অভিযোগৰ অনুসূচী ১(ক)ত উল্লেখ কৰা মাটিৰ আন এটা অংশ প্ৰধানাপ্পাৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে জাৰি কৰা ডিক্ৰীৰ বাবে নিলাম কৰা হয়। ইয়াক কদয় নামৰ ব্যক্তি এজনে ক্ৰয় কৰিছিল আৰু পিছত ভৰমাপ্পাক বিক্ৰী কৰিছিল। ইতিমধ্যে ব্যক্তিগত ক্ৰয়ৰ জৰিয়তে তফছিল ১(খ)ত উল্লেখ কৰা প্লটটো অধিগ্ৰহণ কৰা ভৰমাপ্পাই এই অতিৰিক্ত প্লটটোৰ মালিকীস্বত্বও লাভ কৰিছিল। ১৯১০ চনৰ ৮ এপ্ৰিলত ভৰমাপ্পাই জৈন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিক্ষাৰ বাবে এখন বিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ উদ্দেশ্যেৰে

১(ক) আৰু ১(খ) দুয়োটা প্লটকে ধৰি সমগ্ৰ চৌহদটো দক্ষিণ মহাৰাষ্ট্ৰ দিগম্বৰ জৈন সভা নামৰ এক পঞ্জীয়নভুক্ত সংগঠনক উপহাৰ দিয়ে।

১৯২০ চনৰ ৩১ আগষ্টত গংগাধৰ স্বামীৰ মৃত্যু হয় আৰু তেওঁৰ মৃত্যুৰ পিছৰ কিছু সময়ৰ বাবে মঠৰ পৰিচালনাৰ কাম এখন সমিতিৰ দ্বাৰা চোৱাচিতা কৰিবলৈ দিয়া হয়। ১৯২৫ চনৰ ২৫ নৱেম্বৰত বৰ্তমানৰ বাদী গুৰুসিদ্ধস্বামীয়ে মঠৰ নেতৃত্ব গ্ৰহণ কৰে। ১৯৩২ চনৰ ২৭ আগষ্টত বাদীয়ে ভৰমপ্পাৰ উত্তৰাধিকাৰী আৰু উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে ১৯৩২ চনৰ ৮০ নং গোচৰৰ গোচৰ আৰম্ভ কৰে। এই গোচৰৰ লক্ষ্য আছিল স্থায়ী পট্টাত সামৰি লোৱা মাটিখিনি পুনৰ দখল কৰা। বাদীয়ে যুক্তি দিছিল যে যিহেতু পট্টা প্ৰদানৰ কোনো আইনী প্ৰয়োজনীয়তা নাই, গতিকে হস্তান্তৰকৰণ মঠৰ বাবে বাধ্যতামূলক নহয় আৰু শেষৰজনা মহন্তৰ মৃত্যুৰ লগে লগে সেয়া বাতিল হৈ পৰে। এই গোচৰত জৈন সভাক ২৩ নং প্ৰতিবাদী হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল যদিও ভুল নামেৰে। বিচাৰ ন্যায়াধীশে এই মামলা খাৰিজ কৰে যদিও বম্বেৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ত বাদীয়ে আবেদন জনোৱাৰ লগে লগে বিচাৰ আদালতৰ সিদ্ধান্ত বাতিল কৰা হয়। ভুল চিনাক্তকৰণৰ বাবে গোচৰৰ পৰা বৰ্খাস্ত কৰা প্ৰতিবাদী নং ২৩ৰ বাহিৰে সকলো প্ৰতিবাদীৰ বিৰুদ্ধে বিতৰ্কিত মাটি সম্পৰ্কে বাদীয়ে প্ৰত্যক্ষ দখলৰ বাবে কৰা অনুৰোধ (খাছ দখল) মঞ্জুৰ কৰা হৈছিল।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দান হয় ১৯৪২ চনৰ ২৬ নৱেম্বৰত। ১৯৪৩ চনৰ ৩ ডিচেম্বৰত বাদী আপীলকাৰীয়ে প্ৰতিবাদী জৈন সভাৰ বিৰুদ্ধে বৰ্তমানৰ মামলা আৰম্ভ কৰে। ভৰমপ্পাই জৈন সভাক উপহাৰ দিয়া মাটিখিনিৰ প্ৰত্যক্ষ দখল (খাচ দখল) বুলি দাবী কৰিছিল বাদীয়ে। বাদীয়ে অভিযোগ কৰে যে যিহেতু মূল স্থায়ী পট্টাখন আইনী প্ৰয়োজনীয়তাৰ অভাৱৰ বাবে মঠৰ ওপৰত আইনগতভাৱে বাধ্যতামূলক নাছিল, সেয়েহে প্ৰতিবাদীয়ে পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীৰ পৰা অনুদানৰ জৰিয়তে কোনো স্বত্ব লাভ কৰিব নোৱাৰিলে। প্ৰতিবাদী সভাই এই গোচৰটোৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছিল, আৰু বিবাদৰ আশে-পাশে ঘূৰি থকা দুটা মূল বিষয় আছিল: (১) মূল স্থায়ী পট্টাখনক সমৰ্থন কৰাৰ আইনী প্ৰয়োজনীয়তা আছিল নেকি, আৰু নহ'লেও, (২) বাদীজনৰ গোচৰটোত ভাৰতীয় তামাদি আইনৰ অনুচ্ছেদ ১৩৪-বিৰ অধীনত বাধা

আৰোপ কৰা হৈছে নেকি। প্ৰথমটো বিষয়ত বিচাৰ ন্যায়াধীশে বাদীজনৰ পক্ষত ৰায় দিছিল যদিও সীমাবদ্ধতাৰ বিষয়টোত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে গোচৰৰ ৰায়দান কৰে।

ফলস্বৰূপে বাদীৰ মোকৰ্দমা নাকচ কৰা হয়। 'তাৰ পিছত বাদীজনে বম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ত আবেদন কৰিছিল আৰু আবেদনৰ শুনানি লোৱা বিদ্বান ন্যায়াধীশসকলে তলৰ আদালতৰ সিদ্ধান্তত সন্মতি প্ৰকাশ কৰে আৰু আবেদন আৰু মোকৰ্দমা খাৰিজ কৰে। এই সিদ্ধান্তৰ যথাৰ্থতাক এই আবেদনত আমাৰ সন্মুখত প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছে।

তলৰ দুয়োখন আদালতে বিচাৰ কৰিছে যে এই ধৰণৰ এটা মোকৰ্দমা তামাদি আইনৰ অনুচ্ছেদ ১৩৪-বিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় আৰু সীমাবদ্ধতাৰ সময়সীমা হৈছে ১২ বছৰ যিটো পূৰ্বৰ মহন্তৰ মৃত্যুৰ তাৰিখৰ পৰা গণনা কৰা হৈছে। বাদীৰ পূৰ্বসূৰীৰ ১৯২০ চনত মৃত্যু হৈছিল আৰু তাৰ ১২ বছৰতকৈও অধিক সময়ৰ পিছত মোকৰ্দমা তৰা হৈছে আৰু সেয়েহে ই সময়সীমা-অতিক্ৰম কৰি গৈছে।

সীমাবদ্ধতাৰ আবেদনক প্ৰতিহত কৰিবলৈ আবেদনখনৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বিদ্বান মহান্যায়বাদীগৰাকীয়ে দুটা যুক্তি আগবঢ়াইছে। প্ৰথমতে, এইটো কোৱা হয় যে ১৯৩২ চনৰ পূৰ্বৰ গোচৰত ভৰমাপ্পাৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে বাদীৰ সপক্ষে জাৰি কৰা উচ্ছেদৰ ডিক্ৰী বৰ্তমানৰ প্ৰতিবাদীৰ বাবে বাধ্যতামূলক। ইয়াৰ ভিত্তি হৈছে যে পট্টাধাৰীৰ বিৰুদ্ধে ডিক্ৰীয়ে উপ-পট্টাধাৰীকো প্ৰভাৱিত কৰে। ফলস্বৰূপে, পূৰ্বৰ গোচৰত ইতিমধ্যে মঞ্জুৰ কৰা বাদীয়ে দখলৰ দাবীৰ বিৰোধিতা কৰাৰ কৰ্তৃত্বৰ অভাৱ আছিল প্ৰতিবাদীৰ। দ্বিতীয়তে, ভাৰতীয় তামাদি আইনৰ ১০ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা ব্যৱস্থাৰ বাবে এই ক্ষেত্ৰত সীমাবদ্ধতা প্ৰযোজ্য নহয় বুলি যুক্তি দিয়া হয়।

প্ৰথম যুক্তিৰ সন্দৰ্ভত আৰম্ভণিৰে পৰাই মন কৰিবলগীয়া যে আপীলকাৰীৰ বিতৰ্ক বৈধ হ'লেও দেৱানী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ৪৭ নং ধাৰাত বৰ্তমানৰ গোচৰটো নিষিদ্ধ কৰা হ'ব। বাদীজনৰ বাবে উপযুক্ত নিৰাময় হ'ব পূৰ্বৰ গোচৰৰ পৰা ডিক্ৰীটো কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ বিচৰা। কিন্তু এই বাধা অতিক্ৰম কৰিব নোৱৰা নহয়, কিয়নো দেৱানী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ৪৭ নং ধাৰাত আদালতে গোচৰক কাৰ্যকৰী প্ৰক্ৰিয়া হিচাপে গণ্য কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে যেতিয়া বাদীক বাধা দিয়া কোনো সীমাবদ্ধতা বা অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ কোনো বিষয় নাথাকে। তথাপিও আমাৰ দৃষ্টিত বিদ্বান

মহান্যায়বাদীজনে উপস্থাপন কৰা যুক্তিটোৰেই জয়ী হ'ব নোৱাৰে। আইনী নীতি হিচাপে ধৰি লোৱাটো যুক্তিসংগত যে সহ-পট্টাধাৰীয়ে পট্টাধাৰীৰ বিৰুদ্ধে লাভ কৰা দখলৰ ডিক্রীৰ অধীনলৈ আহিব, উপ-পট্টা গোচৰৰ আগতে বা পিছত স্থাপন কৰা হওক বা নহওক। এইটো তেতিয়ালৈকে প্ৰযোজ্য যেতিয়ালৈকে উচ্ছেদ এনে কাৰণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হয় যিয়ে উপপট্টাকো বাতিল কৰে। কিন্তু এই গোচৰৰ তথ্যত সেই নীতিটো প্ৰয়োগ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দুটা অপৰিহাৰ্য অসুবিধা থকা যেন লাগে। প্ৰথমতে, মন কৰিবলগীয়া যে ১৯৩২ চনৰ গোচৰটো কোনো মালিক বা প্ৰাক্তন মালিকে তেওঁলোকৰ ভাড়াতীয়াৰ বিৰুদ্ধে ভাড়াঘৰৰ বন্ধৰ ভিত্তিত লীজত লোৱা চৌহদৰ পৰা উচ্ছেদ কৰাৰ লক্ষ্যৰে আৰম্ভ কৰা নাছিল। ১৮৮৭ চনত স্থায়ী পট্টা স্থাপন কৰা মহন্তৰ হয়তো অনুদান বাতিল কৰাৰ কৰ্তৃত্ব নাথাকিলহেঁতেন আৰু পট্টা প্ৰদান কৰা মহন্ত জীয়াই থকালৈকে পট্টাখন বৈধ বুলি গণ্য কৰিব পৰা যাব। মহন্তজনৰ মৃত্যুৰ লগে লগে তেওঁৰ উত্তৰাধিকাৰীয়ে পট্টা অস্বীকাৰ কৰি সম্পত্তিৰ দখল পুনৰ দাবী কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছিল, যুক্তি দিছিল যে এই হস্তান্তৰ এনডাউমেণ্টৰ বাবে বাধ্যতামূলক নহয়। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত হস্তান্তৰিত মহন্তৰ তাৎক্ষণিক উত্তৰাধিকাৰীয়ে পট্টাধাৰীক সম্পত্তিৰ দখলত থাকিবলৈ সন্মতি দিছিল। এই কাৰ্য্যক মহন্তৰ আয়ুস বা কাৰ্যকালৰ সময়সীমাৰ সৈতে মিল থকা পট্টাধাৰীক স্বাৰ্থ প্ৰদান কৰা বুলি ব্যাখ্যা কৰিব পাৰি। মহন্তৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ উত্তৰাধিকাৰীয়ে পট্টাধাৰীৰ পৰা ভাড়া গ্ৰহণ কৰা নাছিল বা পট্টাখনক এতিয়াও বৈধ বুলি গণ্য কৰা হোৱা নাছিল। বৰঞ্চ ১৯৩২ চনত তেওঁ মূল পট্টাধাৰীৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ পৰা সম্পত্তিৰ দখল পুনৰ লাভ কৰিবলৈ গোচৰ তৰে। এই গোচৰৰ ভিত্তি আছিল যে উত্তৰাধিকাৰীসকলে অনুদানৰ জৰিয়তে কোনো স্বত্ব লাভ কৰা আৰু আইনী প্ৰয়োজনীয়তাৰ অভাৱত মঠৰ ওপৰত সেয়া বাধ্যতামূলক নাছিল। বিষয়টো কোনো ঘৰৰ মালিক বনাম ভাড়াতীয়াৰ কথা নাছিল; বৰঞ্চ, তেওঁৰ পূৰ্বৰজনে ভুলকৈ হস্তান্তৰ কৰা মঠৰ সম্পত্তি পুনৰ দখল কৰিবলৈ মঠৰ পৰিচালকে কৰা গোচৰ আছিল। যুক্তি আছিল যে পূৰ্বৰ মহন্তৰ মৃত্যুৰ পিছত প্ৰতিবাদকাৰীসকল বেদখলকাৰী হৈ পৰিছিল, আৰু বাদীয়ে নিজৰ স্বত্ব প্ৰমাণ কৰি পুনৰ দখল লাভ কৰাৰ অধিকাৰ আছিল।

পূৰ্বে উল্লেখ কৰা বিষয়টোৰ উপৰিও আন এটা বাধাও সমানেই প্ৰত্যাহ্বানজনক যেন লাগে। আমাৰ এনে নালাগে যে... (১) শৈলেন্দ্ৰ বনাম বিজন, ৪৯ চি. ডব্লিউ.

এন. আই ৩৩; ইউছুফ বনাম জ্যোতিশ চন্দ্ৰ, আই. এল. আৰ. ৫৯ চি এএল. ৭৩৯. প্ৰতিবাদী জৈন সভা সম্পূৰ্ণৰূপে ভৰমাপ্পা বা তেওঁৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলৰ অধীনত এজন সহ-পট্টাধাৰীয়েই আছিল। আমি জৈন সভাৰ পক্ষত ভৰমাপ্পাই ৰূপায়ণ কৰা নথিপত্ৰ ভালদৰে পৰীক্ষা কৰিছো। আকাৰ আৰু প্ৰকৃতি- এই দুয়োটা দিশতে লেনদেনটো উপপট্টাতকৈ উপহাৰৰ চুক্তি যেনহে লাগে। এই উপহাৰটো এটা নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ বাবে দিয়া হৈছিল, অৰ্থাৎ জৈন সম্প্ৰদায়ৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যে সেই স্থানত বিদ্যালয় ভৱন নিৰ্মাণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে। এই কাৰণেই চুক্তিত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে বিদ্যালয়খন উক্ত স্থানৰ পৰা স্থানান্তৰিত হ'লে বা তাৰ অস্তিত্ব নোহোৱা হ'লে মাটিখিনি দাতাৰ হাতলৈ ঘূৰি আহিব। উপহাৰৰ চুক্তিৰ লগত এনে চৰ্ত সংলগ্ন কৰিলে আমাৰ দৃষ্টিত ইয়াক উপপট্টালৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পৰা নহয়। গতিকে এইটো স্পষ্ট যে ১৯৩২ চনৰ গোচৰটো কোনো পট্টাদাতাই তেওঁলোকৰ পট্টাধাৰীৰ বিৰুদ্ধে উচ্ছেদৰ গোচৰ নাছিল, নতুবা বৰ্তমানৰ প্ৰতিবাদীক পূৰ্বৰ গোচৰত প্ৰতিবাদকাৰীসকলৰ অধীনত সহ-পট্টাধাৰী বুলি গণ্য কৰিব পৰা নগ'ল। কেৱল ভুল বৰ্ণনাৰ বাবেই জৈন সভাৰ বিৰুদ্ধে পূৰ্বৰ গোচৰটো খাৰিজ হোৱাটো দুখজনক হ'ব পাৰে যদিও আমাৰ বৰ্তমানৰ বিবেচনাৰ বাবে এই তথ্য সম্পূৰ্ণৰূপে অপ্ৰাসংগিক। আমাৰ দৃষ্টিত মহান্যায়বাদীজনৰ প্ৰথম যুক্তি নাকচ কৰিব লাগিব।

মহান্যায়বাদীজনে উত্থাপন কৰা দ্বিতীয়টো যুক্তিৰ সন্দৰ্ভত আমি ইয়াৰ বিষয়বস্তুৰ অভাৱ দেখিবলৈ পাওঁ। ভাৰতীয় তামাদি আইনৰ ১০ নং ধাৰাই এই গোচৰত বাদীক সহায় নকৰে। ধাৰা ১০ৰ পৰা লাভৱান হ'বলৈ হ'লে ইয়াক এনে এজন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপন কৰিব লাগিব, যাক সম্পত্তিটো কোনো নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ বাবে আস্থাসহিতে প্ৰদান কৰা হৈছে, বা তেওঁলোকৰ আইনী প্ৰতিনিধি বা নিযুক্তিপ্ৰাপ্তসকলৰ বিৰুদ্ধে, গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনাৰ বাবে নহয়। "নিযুক্ত কৰা" শব্দটোক পট্টাধাৰীক সামৰি ল'ব পৰাকৈ বহলভাৱে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰি যদিও প্ৰত্যাহ্বানৰ সৃষ্টি হয় কাৰণ পট্টাখন গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনাৰ বাবে কাৰ্যকৰী কৰা হৈছিল। ফলস্বৰূপে, পৰিস্থিতিটো ধাৰা ১০ত উল্লেখ কৰা ব্যতিক্ৰমৰ ভিতৰত পৰে, অৰ্থাৎ প্ৰতিবাদীক এনে গোচৰৰ সময়সীমা নিয়ন্ত্ৰণ কৰা বিধিগত সীমাবদ্ধতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাত বাধা দিয়া নহ'ব, যদিও তেওঁ জানে যে বিবাদিত সম্পত্তিটো আস্থাৰ সম্পত্তি। মহান্যায়বাদীজনে শক্তিশালীভাৱে যুক্তি দিছিল যে এই গোচৰত বদলি কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনাৰ বাবে নহয়। এই

দাবীৰ ভিত্তি আছিল যে উল্লেখযোগ্য সম্ভাৱ্য মূল্যৰ যথেষ্ট পৰিমাণৰ মাটিৰ বাবে সংৰক্ষিত ভাড়া প্ৰথমতে মাত্ৰ ৫০ টকা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল। প্ৰথম ছবছৰৰ বাবে ৫০ টকা, তাৰ পিছত ২৫ টকালৈ হ্ৰাস কৰা আৰু সেইটো পিছলৈকো অপৰিৱৰ্তিত হৈ থাকিব।

আমি এই কথাত গুৰুত্ব দিব বিচাৰো যে "গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচনা" শব্দটোৱে এটা নিৰ্দিষ্ট আইনী অৰ্থ বহন কৰে আৰু "পৰ্যাপ্ত বিবেচনা"ৰ সৈতে একে অৰ্থ বহন নকৰে। সমসাময়িক মানদণ্ড অনুসৰি সংৰক্ষিত ভাড়া সামান্য আছিল যদিও দুয়োটা নিম্ন আদালতে লেনদেনৰ সময়ত তদানীন্তন পৰিস্থিতি বিবেচনা কৰি কোনো কাৰণতে ভ্ৰান্তি প্ৰদৰ্শন কৰা নাছিল। এই সমান্তৰাল তথ্যৰ সন্ধানে আমাক এই আবেদনৰ প্ৰতি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। ফলস্বৰূপে আমি এই সিদ্ধান্তত উপনীত হওঁ যে বিদ্বান মহান্যায়বাদীগৰাকীয়ে উত্থাপন কৰা দুয়োটা বিতৰ্কই বিফল হৈছে, আৰু সেয়েহে এই আবেদন খৰচৰ সৈতে খাৰিজ কৰাটো যুক্তিযুক্ত হ'ব।

আপীল খাৰিজ কৰা হ'ল।

আপীলকাৰীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে : ৰাজিন্দৰ নাৰায়ণ।

উত্তৰদাতাক প্ৰতিনিধিত্ব কৰেঃ নৌনিট লাল।

অনুবাদঃ দিতিমণি গগৈ

স্পেচিয়েল অফিচাৰ, অনুবাদ শাখা।

Disclaimer- The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষা লৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে । ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰী কৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষে ত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ’ব।”